

Anmälningar mot Kriminalvården, häktet Göteborg, angående hanteringen av brev från intagna m.m.

Anmälningar

AA klagade, i två anmälningar till JO, på ett flertal, enligt hans mening, brister inom kriminalvården. Han anförde bl.a. följande. Intagna i häktet får inte klistra igen sina brev som de skickar till anhöriga. Vidare är säkerheten på häktet dålig; under en promenad tillsammans med andra intagna blev han knivhuggen. Vid ett flertal tillfällen har han bett häktet att ringa till hans advokat, men de har inte hört sammat hans begäran. Häktet har vidare ”stulit” pengar från honom. Efter att han hade gjort ett uttag om 4 500 kr, fick han ta emot endast 1 500 kr. I en kompletterande anmälan har AA anført att häktet har ”straffat” honom med anledning av att han har JO-anmält häktet och inte tillåtit honom att ringa till JO.

Utredning

AA:s behandlingsjournal inhämtades och granskades här, varefter anmälningarna i vissa delar remitterades till Kriminalvården för yttrande. Kriminalvården, Region Väst, genom t.f. regionchefen BB, anförde bl.a. följande.

— — — Handlingarna har remitterats till häktet Göteborg som den 29 juni 2007 anført följande.

När det gäller häktade med restriktioner sänds utgående post till åklagaren för granskning och beslut. Det är anledningen till att kuverten inte klistras igen. Det finns inga noteringar eller rapporter om att AA skulle ha blivit utsatt för knivhugg under promenad.

När en häktad framför önskemål om att få tala med advokat, ringer vårdaren till advokatens kontor. Är advokaten inte ledig lämnas ett meddelande om att klienten har sökt advokaten. Anteckning görs i klientens telefonlista. Av anteckningen framgår vidare om samtalet kopplades in till den intagne eller om meddelande lämnades. Av listan framgår vidare hur många försök som gjorts att nå advokaten. När klienten lämnar häktet slängs telefonlistan.

Under period 17 (avser vecka 18) togs 4 500 kronor ut. 1 500 kronor lämnades till AA och resterande belopp överfördes till häktet Uddevalla dit AA förflyttades den 3 maj 2007.

— — — AA:s påstående om att han har blivit ”straffad” för att han har skrivit till JO tillbakavisas.

— — —

Häktet Göteborgs rutin att kuverten inte skall klistras igen innebär inte att utgående post generellt utsätts för några granskningsåtgärder. Häktet Göteborg följer reglerna om brevgranskning i lagen (1976:371) om behandling av häktade och anhållna m.fl.

När det gäller AA:s påstående om att han skulle ha fått ett knivhugg under en promenad kan Kriminalvården varken bekräfta eller dementera denna uppgift, eftersom ord står mot ord.

Häktet Göteborg har redogjort för de rutiner som gäller när en intagen vill kontakta en advokat. Kriminalvården anser att rutinerna är ändamålsenliga och tycks fungera väl. Det har inte visats att AA:s begäran om att få kontakta advokat inte har handlagts i enlighet med rutinerna. Orsaken till att AA:s advokat inte har fått samtal från honom kan Kriminalvården inte kommentera.

Enligt 5 kap. 1 § Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd för behandling i häkte (KVFS 2007:1) får en häktad i sitt bostadsrum inneha högst 1 500 kronor. Pengar som den häktade inte själv önskar inneha skall sättas in på kontot för Egna Medel i Kriminalvårdens bokföring. På samma sätt skall förfaras med pengar som den häktade efter särskild prövning inte medgivits inneha.

Häktet Göteborgs yttrande visar att hanteringen av AA:s pengar har skett i enlighet med ovan nämnda föreskrift.

AA har yttrat sig över remissvaret, varvid han har uppgett att hans advokat är av uppfattningen att häktet inte har ringt.

Bedömning

Hanteringen av brev från intagna

Enligt 2 kap. 6 § regeringsformen (RF) är varje medborgare gentemot det allmänna skyddad mot bl.a. undersökning av brev eller annan förtrolig försändelse. Fri- och rättigheterna får under vissa förhållanden begränsas genom lag. För häktade och anhållna finns sådana begränsningar i lagen (1976:371) om behandlingen av häktade och anhållna m.fl. (häkteslagen).

Av 1 § häkteslagen framgår att den som är häktad får inte underkastas mer omfattande inskränkningar i sin frihet än som ändamålet med häktningen samt ordning och säkerhet kräver. Av 9 § framgår att brev från den häktade till svenska myndigheter, internationella organ som har av Sverige erkänd behörighet att ta emot klagomål från enskilda eller den häktades offentliga försvarare skall vidarebefordras utan föregående granskning. Härutöver får häktad sända eller ta emot brev, om det kan ske utan fara från säkerhetssynpunkt och, ifråga om den som är häktad på grund av misstanke om brott, utan fara för att bevis undanröjs eller utredning om brott på annat sätt försvåras. Vägras den häktade att sända eller ta emot brev utan föregående granskning av dess innehåll, skall brevet kvarhållas men får inte öppnas utan den häktades medgivande. Det framgår vidare av 16 § att det är undersökningsledaren eller åklagaren som skall avgöra om eller i vad mån det finns hinder för en häktad att sända eller ta emot brev på grund av att åtgärden kan medföra fara för att bevis undanröjs eller utredningen om brott på annat sätt försvåras. Undersökningsledaren eller åklagaren har således att besluta i frågor som rör kollusionsfara, medan Kriminalvården har att besluta i fråga om huruvida det föreligger hinder för den häktade att sända eller ta emot brev på grund av fara från säkerhetssynpunkt.

Med anledning av att häktet har som rutin att post från intagna med restriktioner inte skall klistras igen vill jag framhålla följande.

Det är av största vikt att de befogenheter som lagen ger för brevgranskning inte överskrids. Kriminalvården får därför inte regelmässigt och utan urskiljning öppna all inkommande post till intagna, utan det skall i det enskilda fallet föreligga misstanke om att försändelse innehåller något som kan äventyra säkerheten eller ordningen i häktet. Lagens innebörd är att ett övervägande måste ske i varje enskilt fall av brevgranskning. Mot den bakgrunden får det inte krävas att en häktad – oavsett eventuella restriktioner – skall lämna sina avgående brev oklistrade. Jag förutsätter att häktet omgående ändrar sina rutiner i nu berört avseende, om inte detta redan har skett. För tydlighetens skull vill jag tillägga att det naturligtvis inte finns något som hindrar att en intagen som vill underlätta granskningen lämnar sina brev oklistrade.

Övriga frågor

Utredningen har inte kunnat klarlägga om häktet, i enlighet med vad som påstås i anmälan, har underlåtit att tillmötesgå AA önskemål om att ringa sin advokat. Jag kan därför endast konstatera att den utredning som föreligger i dessa delar inte utgör grund för kritik från min sida. Jag vill emellertid erinra om att det är av största vikt att en häktad och dennes offentliga försvarare tillåts att ha de kontakter som krävs för att försvararen på bästa sätt skall kunna tillgodose sin klients intressen.

Utredningen ger inget stöd för vad AA anfört om att han har blivit knivhuggen.

Vad som i övrigt har framkommit i ärendet föranleder inget uttalande från min sida.

Ärendet avslutas.